IB DIPLOMA PROGRAMME
PROGRAMME DU DIPLÔME DU BI
PROGRAMA DEL DIPLOMA DEL BI

N07/2/ABSWA/SP1/SWA/TZ0/XX/T

88072391

SWAHILI B – STANDARD LEVEL – PAPER 1
SOUAHÉLI B – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
SUAHILI B – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Friday 2 November 2007 (morning)
Vendredi 2 novembre 2007 (matin)
Viernes 2 de noviembre de 2007 (mañana)

1 h 30 m

TEXT BOOKLET – INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for Paper 1.
- Answer the questions in the Question and Answer Booklet provided.

LIVRET DE TEXTES – INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas ce livret avant d'y être autorisé(e).
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l'épreuve 1.
- Répondez à toutes les questions dans le livret de questions et réponses fourni.

CUADERNO DE TEXTOS – INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos para la Prueba 1.
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

© IBO 2007

KIFUNGU A

MOUNTAIN VILLAGE HOTEL – ARUSHA

MAHALI ILIPO

Mountain Village ipo katikati mwa mashamba ya kahawa kwenye ufuo wa ziwa Duluti, karibu na Arusha. Huwapa wageni mazingira halisi ya shambani. Ilijengwa Januari, 1989. Hoteli hii imejulikana kwa kusanyiko la maua yake ya waridi. Ina mazingira halisi na ni mastakimu bora kwa zaidi ya aina 130 wa ndege. Hoteli imejengwa kwa muundo wa kijiji cha kiafrika. Kama lango la bunga nyingi za wanyama, Mountain Village ni pahali bora pa kubarizi kabla na baada ya kushiriki kwenye safari.

HUDUMA ZINAZOTOLEWA

- Malazi yamo kwenye vyumba vidogo vilivyojengwa kwa kutumia migomba ya ndizi.
- Vyumba vyote vya wageni vina sehemu za kibinafsi za kupunga hewa na sehemu murwa za kutazama milima ya Kilimanjaro, Meru na ziwa Duluti.
- Wageni wanaweza kufanya ziara ya matembezi huku wakikagua ndege wa kila aina. Pia wanaweza kuzuru mashamba mapana ya kahawa yanayozunguka hoteli.
- Ina vyumba 46. 40 kati ya hivi vinaweza kukaliwa na watu wawili. Vyumba 6 kati ya vyote hutoa huduma bora zaidi na vinaweza kukaliwa na watu watatu.
- Hutoa huduma za vyakula na vinywaji nje ya hoteli kwa mfano: sherehe za harusi.
- Upandaji mlima Kilimanjaro, na Meru na ziara kwenye masoko maalum.
- Ziara kwenye ufuo wa ziwa Duluti kuwaona nyani wa aina ya colubus, twiga na maisha mengine ya mwituni.
- Safari kwenye mbuga za wanyama kama Serengeti, Ngorongoro na Tagire.
- Usafiri kwenye hoteli zilizomo kwenye ushirika wa Serena katika miji ya Nairobi, Mombasa, Arusha na Zanzibar.
- Huduma za bure upande wa simu, faksi na barua pepe.
- Ni pahali pazuri palipo na usalama imara.
- Kuna sehemu teule pana ya kuegesha magari iliyo karibu na barabara kuu ya lami.

Anuani: SLB 74562 – Arusha, Tanzania
Simu: 255-27-2751309/2752490
Faksi: 255-27-17-52442
e-mar mtv@africaonline.co.tz

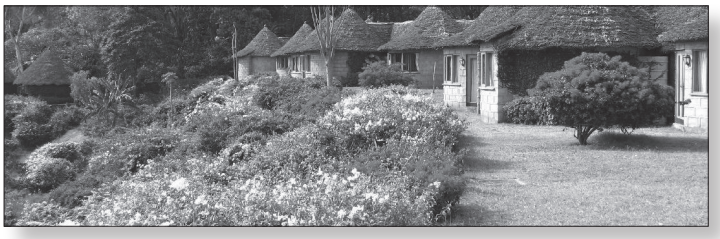

www.serenahotels.com

KIFUNGU B

MTUNZI WA *BANA BAKAMPALA* ACHOMOA KIBAO KADAMULA

Na Anthony Nyongesa

Kila mara jina la *Refigah* (Noah Yusuf) linapotajwa, kibao cha *Bana Bakampala* huyarejelea mawazo ya mashabiki wa muziki! Japo hajakuwa katika safu za burudani kwa muda mrefu, sauti yake nzito bado inakumbukwa na wengi.

Yeye alikuwa miongoni mwa wamamuziki wa kwanza kuibuka na mitindo ya kisasa ya rap na hip hop Afrika ya Mashariki alipokuwa na kikundi cha *The Nubian With Attitude* (NWA) kilichovuma jijini Nairobi miaka ya 1990. Watunzi wengine wa awali kwenye mitindo hii walikuwa Kalamashaka, Gidi Gidi Maji Maji na Ndarlin P. Refigah baada ya kuwa kimya kwa muda, amerejea kwa kishindo kwenye safu ya burudani na kibao kipya cha *Kadamula*.

Kibao hiki alichokichomoa Agosti mwaka jana kimekuwa kikiongoza kwenye safu za burudani katika vituo tofauti vya redio nchini na mataifa jirani kama Tanzania na Uganda kupitia Redio East Africa. Maneno ya kibao hiki yametungwa kumsifu mwanadada wa jamii ya Wanubi ambaye sifa zake ni za kipekee. "Sio tu maumbile yake ya kupendeza bali pia tabia zake ambazo huwatia wivu wenzake", alidokeza Refigah.

"Nadhani ubora wa vibao vyangu utajizungumzia. Ninawahakikishia mashabiki kwamba nitatoa vibao zaidi vya kuongoa mno, na ambavyo vitakuwa na mawaidha ya kutosha", alidokeza Refigah, ambaye alikigura kikundi cha *NWA*, mwaka wa 2001, na akaamua kuanza kuimba pekee. Kwa nini aliamua kukigura kikundi cha *NWA* ilhali chipukizi wengine walikuwa wakiungana kuimarisha talanta zao za kimuziki?

"Nadhani ilitokana na hamu yangu kubwa ya kujiendeleza kimuziki. Japo wenzangu pia walikuwa wasanii wazuri, wao hawakuuchukulia muziki kama amali na ndiposa nikaamua kuondoka ili kuimba 'solo'", alieleza Refigah.

Punde tu baada ya kukigura kikundi cha *NWA*, msanii alikichomoa kibao cha *Bana Bakampala* ambacho kinasimulia na kusifu ukarimu wa wakazi wa jiji la Kampala. "Japo sikuishi huko kwa muda, nilitambua wakazi wa jiji hilo ni wakarimu mno wakilinganishwa na wale wa miji mingine mikubwa ya Afrika Mashariki. Kibao hicho kiliimbwa katika mtindo wa rap na benga."

Refigah anadai kwamba kiwango cha usanii nchini kimedidimia kutokana na utunzi hafifu wa baadhi ya wanamuziki ambao hawana mpangilio bora wa maneno katika nyimbo zao. Kwa wakati huu, Refigah ameikamilisha albamu ambayo itavijumuisha vibao 12. Kati ya nyimbo hizi kunazo zile zilizoimbwa kwa lugha ya Kinubi na Kiswahili.

Taifa Leo, Agosti, 2006

KIFUNGU C

MICHEZO KATIKA AFRIKA YA MASHARIKI

❶ Nchi za Afrika ya Mashariki zina aina nyingi za michezo ambayo huchezwa na wenyeji, kama vile netiboli, riadha, ndondi, miereka, soka, kriketi, raga and mingineyo. Nchi za Afrika ya Mashariki na za kanda ya pembe ya Afrika zinajulikana sana kwa sababu ya wanariadha wake hodari wa mbio za masafa marefu hasa kutoka Uhabeshi na Kenya.

❷ Licha ya umaarufu huo, kuna aina nyingine za michezo ambayo ingawa hawafanyi vizuri, wenyeji wanaipenda, kwa mfano, mchezo wa kandanda. Mechi za muondoano huchezwa kuanzia mikoani hadi viwango vya kitaifa na kimataifa. Mashabiki wa michezo hii hufurahi sana wakati timu zao zinapofaulu kuwania nafasi bora ya kuziwakilisha nchi zao katika ngazi za juu. Hata hivyo, timu zao zinaposhindwa wengi wao huvunjika moyo. Mojawapo wa sababu za kutofanya vizuri katika mashindano haya ni ukosefu wa wadhamini na matayarisho bora.

❸ Riadha ni mchezo ambao umeziweka nchi za Afrika Mashariki katika ramani ya dunia. Dunia nzima imekuwa ikiuliza kwa nini wanariadha kutoka nchi hizi wanafanya vizuri katika mbio za masafa marefu. Kumekuwa na maoni tofauti kuhusu suala hili. Baadhi ya watu wanafikiri kuwa ni kwa sababu ya miili yao, na wengine wanafikiri kuwa ni kwa sababu ya maumbile ya nchi zao. Ni kweli kwamba wengi wa wanariadha ni warefu na wembamba. Kwa sababu hii wanaweza kutimuka na kuendeleza mbio zao kwa muda mrefu. Hatua zao ni ndefu na kwa vile ni wembamba, hawana uzito mwingi wa kuwazuia. Kwa upande mwingine si wote ambao ni warefu. Kwa mfano, Gebreselassie ni mmoja wa wakimbiaji stadi kutoka nchi ya Uhabeshi, ingawa si mrefu.

❹ Kuhusu maisha ya Waafrika ni kweli kwamba maisha ya vijijini ni tofauti sana na ya mijini. Wakazi wa vijijini hawayategemei magari sana kwa usafiri wao wa kila siku. Wao mara nyingi hutembea na katika kufanya hivyo miili yao huzoea. Kuanzia umri mdogo watoto huenda shuleni kwa miguu na Ili kufika shuleni mapema, inawalazimu kukimbia kila mara. Isitoshe, nchi za Afrika ya Mashariki zina milima na mabonde na kwa sababu watu hupanda na kushuka milima na mabonde haya, mapafu yao huzoea namna ya kupumua. Baadhi ya sehemu wanakokimbilia huwa ni tambarare. Kwa sababu hii, inakuwa rahisi sana kwao kufanya vizuri kwa vile hawatumii nguvu nyingi na hawachoki sana.

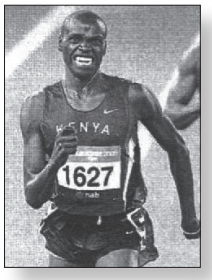

M Leonard na M Angaluki, *Tusome Kiswahili*,
NARLC Press, Madison, Wisconsin, 2006, uk. 197-199

KIFUNGU D

ELIMU ITUMIKE KUDUMISHA MSHIKAMANO KATIKA JAMII

Na Habi Miradji

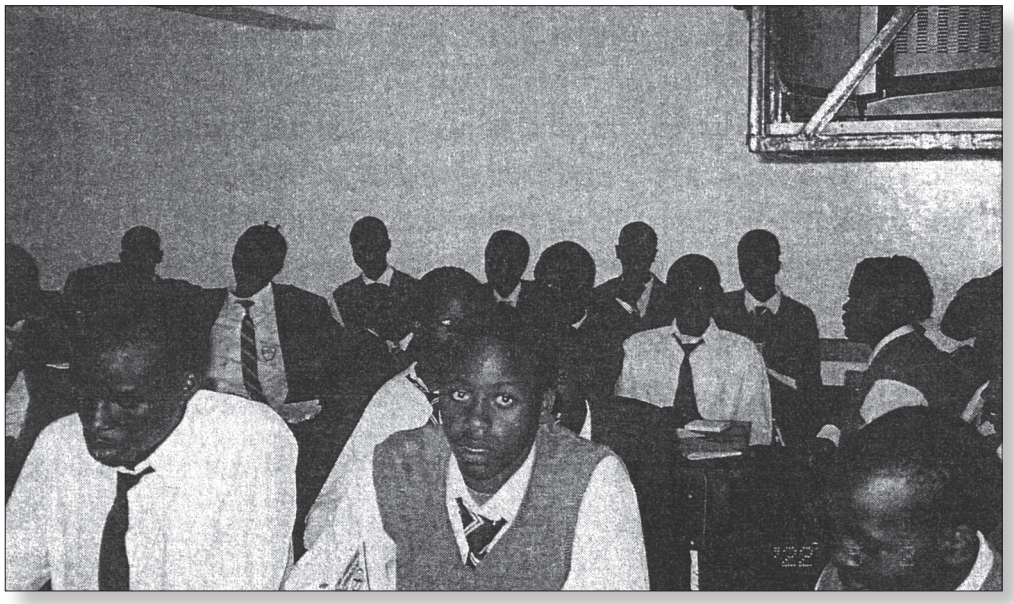

Kwa karne nyingi kumekuwepo na jitahada za utenganishwaji kwenye jamii mbalimbali katika Afrika ya Mashariki. Hali hii imekithiri kwa sababu baadhi ya watu wamekazana kufundisha jamii kutoaminiana na kuogopana. Umaskini uliopo ndani ya jamii, misimamo mikali ya kidini, wabambe wa kivita na wanasiasa ni sababu nyingine ambazo zimechangia pakubwa ujengaji zaidi wa uhasama kwenye jamii. Licha ya kuongezeka kwa fursa za kumaliza tofauti hizi kwa majadiliano, bado fursa hiyo haitumiwi vyema. Kuwepo kwa mizozo hii ya kijamii kumesababisha kukua kwa matatizo ya kiuchumi, kudorora huduma za kijamii na kubomoka kwa tamaduni asilia.

Ili kuisuluhisha mizozo hii wataalamu mbalimbali wanadai kuwa elimu ni chombo mwafaka. Nini hasa madhumuni ya elimu katika jamii? Dhamira kuu ya elimu ni kuwafundisha wanafunzi namna wanavyoweza kuishi na kuendeleza akili zao kwa kuzifanya ziwe na uwezo wa kutatua masuala katika hali halisi. Ili iweze kuifaidi jamii na kuondoa mizozo iliyomo elimu inastahili kuwaandaa watu kwa kuwaelimisha vizuri juu ya upendo, amani na umoja. Watu wanastahili wafundishwe juu ya matumaini ya nchi kukua kiuchumi, kiutamaduni bila kusahau malengo ya kupunguza umaskini, mshikamano na utunzaji wa mazingira.

Ili kupata utulivu katika nchi za Afrika ya Mashariki elimu wanayopewa vijana lazima iwafundishe dhamira halisi ya wao kuleta mabadiliko katika jamii zao bila kuzingatia asili na tofauti zao. Ni lazima vijana wapate elimu itakayowawezesha kujenga maadili mema katika jamii na kuwapa uwezo wa kujadili wazi tofauti zao. Jamii inastahili ipate elimu inayoheshimu na kuthamini thamani zinazojenga jamii ya watu wastaarabu ambazo ni mshikamano wa taifa, kustahimiliana, uhuru na usawa kwa wote. Elimu lazima iwe ile itakayorithisha vizazi vijavyo mshikamano kama raia wanaostahili kuishi kwa usalama wala isiwe ya kujenga matabaka, dhuluma na mateso. Yale yanayojiri katika uboreshaji na upanuzi wa elimu kwenye nchi za Afrika ya Mashariki hivi sasa yanalenga kukidhi, malengo haya.

Majira, Novemba, 2006